

Tit ringja — vit skriva

Er nakað á vási? — Ívamá!?
Ein spurningur, ella tíðindi, so ring til okkara.
Vit eru til reiðar!

tíðindablaðið
sosialurin

Lýsingar:

Lýsingarmaður okkara er ráðgevari hjá fyrirkum og einstaklingum í lýsingaspurningum. Hetta verður gjørt uttan meir kostnað fyri lýsaran.

Niels Juel Arge gevur út søguna um Rokkin

Tað munna vera fá fólk í Føroyum, sum ikki hava fylgt teimum sendingum, sum Niels Juel Arge hevur havt í útvarpinum um Rockall — klettin í ein útsynning úr Føroyum og vestur úr Hebridunum.

Hetta var eitt tað fyrsta evnið, sum Niels Juel gjørdi burtúr, tá hann fór at starvast á útvarpinum, og nú er hetta tilfarið viðgjørt og savnað í bók, sum kemur í bókabúðirnar í dag.

Mangar eru tær samrøður og frásagnirnar, sum hann hevur havt um hetta evni — um feroingar, sum hava verið uppi á Rokkinum, um feroyskan fiskiskap við Rokkin, um bretska her-tøkuna av Rokkinum og

um ta stóru skipsvanlukkuna við dampskipinum Norge.

Tað fyrsta, vit vita um Rockall, er, at tann kendi Sankti Brandan skuldi gista Rockall á tiltiknu ferð síni fyrri 1400 árum síðani, og tað fyrsta vit siggja í skjølum um, at feroingar vistu um Rokkin, er tá danska skipið Island først í 1702 — tá hevði tað landkenning av Rokkinum.

Bretar vóru teir fyrstu, sum fóru uppá Rokkin í nýggjari tíð, tá teir klúvu uppá hann í 1811, meðan teir fiskaðu har, men longu fyrri 100 árum síðani fóru feroingar til Rokkin at royna.

Pól Niklái Danielsen var fyrsti feroingur, sum

royndi har. Í 1887 rýmdi hann undan Føroyum fyrri fiskaloysi og gjørdi tveir roktúrur við Rockall.

Eftir tað royndu feroingar javnan har, og millum teirra sum fiskaðu har, vóru Palli í Mýruni í Tveroyri við Falkinum og Jákup Andreas á Mýruni í Syðrugøtu við Lilly. Hesin seinni man vera tann, sum oftast hevur troyst Rokall-grunnin.

Tey fyrstu árinu royndu feroingar eisini atkoma sær uppá Rokkin, og eftir tí, sum uppspyrjast kann, vóru Dánjal á Nesi og Kaldbaks-Petur millum teir fyrstu, sum vóru á Rokkinum, tá teir vóru har við Pól Niklái í 1887.

Tað seinasta vit vita um, at feroingar hava verið heilt uppi á Rokkinum, var tá Palli í Mýruni var har við Falkinum í 1911. Tá vóru teir triggir Palli í Mýruni, Jóhan í Jógvansstovu í Skúvoy og Jóan Petur Mortensen í Øravík uppi á honum.

Síðani hevur tað ikki eydnast feroingum at koma heilt uppá Rokkin. Møguliga er burturlopið, tí tá menn av »Acorn« í 1922 royndu at koma uppá Rokkin bar ikki til at koma heilt upp, men teir fingi fótin fastan, hevur Andrias í Utiguttastovu sagt frá.

Vársól var seinasta feroyska skipið, sum royndi við Rokkin við snøri miðskeiðis í fimtiárunum. Í 1959 fer Jóhan í Hoyvík til Rokkin við Kúrberg og aðrir fara eisini tann vegin at royna eftir hemara, og royndu har í eini trý ár.

Feroyskur fiskiskapur

við Rockall verður uppafturtikin í 1972, tá Kyrrasteinur fer har á linuveiðu.

Í bókini ger Niels Juel eisini burtúr tekuni av Rockall í 1955, og greitt er eisini frá tí stríði, sum hevur verið um rættin til Rokall-grunnarnar hesi seinastu árinu. Feroyskir myndugleikar hava jú mótmælt, at bretar hava sett sitt 200 fjórðingar buskaparmark kring Rokkin, og jarðfrøðingar hava ført fram, at støði undir Rockall er framhald av tí feroyska landgrunninum.

Hetta er triðja bókini Niels Juel gevur út á egnum forlag. Hinar báðar vóru Argjamen og Merkið, og Havnar Róðrarfelag gav í ár út róðrarsøguna Drekin.

Rockall — søgan um Rokkin kostar 120 krónur.

Politiskir

Hóskvøldið 9. nov. skipar Sandoyar Sýslu Javnaðarfelag fyrri politiskum fundi í Skopun. Millum roðararnar vera Atli Dam, Jørgen Thomsen og Tórolvur M. Olsen.

Mánakvøldið 13. nov. kl. 20.00 verður politiskur fundur á Tveroyri.

Teir, ið leggja fyrri, vera Atli Dam, Jógvan Sundstein og Finnboði Isaksen, lögtingsmenn og Eilíf Samuelsen, landsstýrismaður. Tað eru tey fyra politisku felegini, sum skipa fyrri fundinum.

Framhald av síðu 4

at kosta samfelagnum meira seinni. Hevði skert millumlandasiglingina næstan niður í einki, og hesi tingini koma at vera til óbótalan skaða fyrri feroyska samfelagið — fyrri vinnulivið.

Úttanlandsskuldin var bara vaksin síðani hetta landsstýrið hevði tikið við, somuleiðis gav handils javnvágin framvegis munandi undirskot, og innflutningurin var bert vaksin og vaksin. Setningurin, sum tann táverandi andstøðan, tann núverandi leiðandi flokkurin í landsstýrinum, hevði sagt seg vilja fremja, var als ikki nortin, har stóð bara við og versnaði. Jákup Lindenskov visti á, at henda støðan var ikkin í einum tíðarskeiði, har útlitið fyrri feroyskum útflutningi var vórðin betri og betri, har prisvoksturin hevði verið nokkso munandi, og tí var væl størri mogleiki at gjalda nú, enn hjá samgonguni frammanundan teirri samgonguni, sum hevði lagt stóran dent á at útbýggja samfelagið, soleiðis, at vit hevdu eitt vælsurt vinnutól. Og tað var tí hesi endamálini uttanlandsláni fyrri mesta partin vóru brúkt.

Henda samgongan hevur yvirhevdur ikki hildið tey lyfti, sum hon gav frammanundan valinum. Jákup Lindenskov nam eisini við studingaveitingina til skipaflotan. Visti á at undanfarna landsstýri og av javnaðarflokkurin, uppundir seinasta val hevði peikað á tað aldeilis neyðuga, at vit førdi ein politik, har stuðul varð veittur til vinnulivið, tí, segði hann, vit trúgva uppá, at tað lonar seg at gera íleggingar í okkara vinnu, men hon skal vera fjølbroytt.

At útlitið hevði verið so sum javnaðarflokkurin segði undan valinum, eru prógv fyrri. At niðurgongutalan, sum sambandið tá fæddi, ikki hevur hildið, eru týðulig prógv fingin fyrri.

Tað hevði hildið, at komandi árinu vildu vera goð til inntøku, høvdu verið rimuliga góð.

Tað hevur verið prisvokstur á útflutningsvørnum, tað hevur gingið betri við fiskiflotanum. Tann almenni stuðulin til fiskivinnuna visir

nú, at tað gongur væl betri.

Tann glansbilatmyndin, sum samgongan hevur vist fram er í hvussu er ikki tann reina fruktin av arbeiðinum hjá hesum landsstýrinum, men fruktirnar byggja uppá tað, sum undanfarna og undanfarna samgongur hava avrikað.

Ein hópur av týðandi samfelagsmálum hava hesi tvey árinu ligið á láni bert tí, at standandi stríðið millum samgonguflokkarnar forðar fyrri loysnum, endaði Jákup Lindenskov.

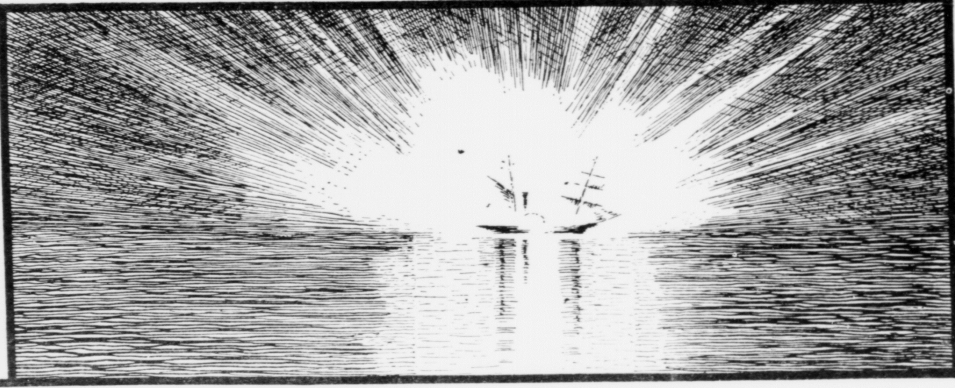
Panelluttakararnir vistu á, at har vóru stóðugt munandi broytingar í struktúrinum í fiskivinnuni. Tað var nú soleiðis, at tað fór eingin fiskur at kalla av landinum óvirkadur, og tað eru fleiri ætlanir um at seta upp virki á landi, sum kunnu víðgæra ta ráveru sum kemur av Føroyaleiðini.

Her vóru samgongumenn meira hugaðir, at teir broyttu tey verandi virkini, tí tey virki vit hava, hoyra við einum yvirkapaciteti, segði Pauli Ellefsen. Tey kunnu víðgæra væl meira enn ta vit fáa av ráveru til ta neyð, sum kemur uppá land.

Av teimum mongu spurningum á fundinum var nógv frammí um arbeiðsloysi, spurningar um arbeiðsloysistúðul. Panelluttakararnir søgdu frá, at teir vóru ikki hugaðir at seta í verk eina skipan um arbeiðsloysistúðul soleiðis sum í Danmark. — Tað vil vera okkum til niðurløgu segði Olaf Olsen, um vit fáa eina skipan um ta dansku.

Tað skal ligggja ein arbeiðsinnisatsur aftanfyrri alla studningsveitan. Hann visti á, at lótingið beint nú hevði samtykt at hækka minstaförvinningin til útróðarmenn. Tað hevur ongantíð verið talan um arbeiðsloysistudning, sum í Danmark, segði Pauli Ellefsen, men samgonguflokkarnir vóru ikki samdir við sambandsflokkinn um at fremja forsorgarlógina.

Hilmar Kass segði, at í samband við fyrispurning um sjónvarpsmálið, er hetta eitt mál, sum kemur at kosta nógvir pengar, um vit skulu hugsa um sjónvarp so sum hini londini reka tað.

Hoyr, sig mær, Gud, veitst tú eingi ráð!